

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið

Skrifstofa loftslagsmála

Skuggasundi 1

101, Reykjavík

Reykjavík, 29.06.2021

Tilvísun okkar: E-2021-208 / 00.11

Efni: Umsögn Landsvirkjunar varðandi hvítbók um aðlögun að loftslagsbreytingum

Vísað er til máls nr. 129/2021 í Samráðsgátt stjórnvalda þar sem Umhverfis- og auðlindaráðuneytið birtir til umsagnar hvítbók um aðlögun að loftslagsbreytingum. Hvítbókin er unnin af starfshóp sem ráðherra skipaði í desember 2020.

Landsvirkjun fagnar áformum stjórnvalda um aðlögun samfélagsins að loftslagsbreytingum. Ljóst er að loftslagsbreytingar eru nú þegar að eiga sér stað og munu halda áfram næstu áratugi. Hornsteinn þess að draga úr hlýnum jarðar er stóraukið hlutskipti endurnýjanlegra orkugjafa en þar stöndum við á Íslandi vel að vígi. Aðgengi að hreinni og áreiðanlegri orku er ein grundvallarforsenda nútíma samfélags og sýna allar spár að orkuþörf, bæði hérlandis og erlandis, muni halda áfram að aukast. Þannig sýnir raforkuspá Orkuspárnefndar 1,5% árlegan vöxt raforkuvinnslu að meðaltali fyrir tímabilið 2020 – 2060 og í sviðsmynd raforkuspár um „grænni framtíð“ er áætlaður árlegur vöxtur raforkunotkunar að meðaltali 2,0%.

Við áframhaldandi vinnslu málsins kallað fyrirtækið eftir skýrari framtíðarsýn um aðlögun að loftslagsbreytingum og viðnámsþolið samfélag í væntanlegum stefnudrögum. Þá mætti einnig draga betur fram áherslur um að aðgerðir miði að því að ná fram efnahagslegum ábata með aðgerðum til að draga úr áhættu og efla viðnámsþrótt samfélagsins. Þessi ábending er í takt við umfjöllun í köflum 10, 11 og 12 þar sem fjallað er um félagslegar hliðar aðlögunaraðgerða og mikilvægi þess að horfa heildstætt á aðgerðir til aðlögunar.

Eins og fram kemur í hvítbók (kafla 7) þá hefur Landsvirkjun þegar gripið til aðgerða til að leiðréttu fyrir áhrifum loftlagsbreytinga og aðлага bæði rekstur og fjárfestingar að áhrifum þeirra. Bæði áhrifum sem þegar hafa orðið sem og áhrifum sem vænta má í framtíðinni. Á fimm ára fresti endurskoðar Landsvirkjun þær sviðsmyndir um rennsli sem fyrirtækið byggir á við aðlögun að loftslagsbreytingum. Í tilviki Landsvirkjunar er að mestu um jákvæðar afleiðingar að ræða í formi aukins rennslis vegna bráðnunar jöklar sem hefur gert það að verkum að fyrirtækið hefur getið aukið vinnslu án umtalsverðra fjárfestinga. Stækkan Búrfellsþirkjunar um 100 MW er ein þeirra fjárfestinga sem gripið hefur verið til sem ekki hefði verið hagkvæm nema vegna aukins rennslis.

Í kafla 7 er vikið að stefnu stjórnvalda til að ná kolefnishlutleysi 2040 og mikilvægi orkuskipta til að ná þeim áfanga. Jafnframt er þar bent á að orkuskiptin munu óhjákvæmilega hafa í för með sér aukna eftirspurn eftir raforku á næstu árum. Að auki er komið inná þá skoðun Orkuspárnefndar að hækkandi hitastig geti aukið raforkunotkun á ýmsum kælibúnaði. Landvirkjun tekur undir þetta og bendir á að mikilvægt sé að gera mat á því hversu mikil eftirspurnarauknningin getur orðið vegna fullra orkuskipta og hækkandi hitastigs og jafnframt gera áætlanir um hvernig hægt sé að mæta þeirri eftirspurnaraukningu með endurnýjanlegum virkjunarkostum. Samkvæmt samantekt Samorku, sem kynnt var á ársfundi samtakanna 2020, þarf um 600 MW til að skipta út jarðefnaeldsneyti fyrir hreina innlenda orkugjafa fyrir allan bílaflotann fyrir 2030. Fyrir full orkuskipti sem felur í sér orkunotkun bíla, skipa og flugvéla innanlands fyrir árið 2030 þarf um 1200 MW. Ljóst er að um stórar tölur er að ræða og þarf að taka mið af þessari orkuþörf til að metnaðarfullum markmiðum sé náð.

Undir markmiðum í kafla 7 kemur fram: „Kortleggja þarf vel umfang og afleiðingar orkuskipta fyrir raforkukerfið“. Þar er aðallega komið inná áhrif á dreifikerfið og hvernig aðlaga þurfi það að orkuskiptum. Landsvirkjun telur nauðsynlegt næsta skref að taka þar fyrir mat á eftirspurnaraukningu og hvernig eigi að mæta henni.

Að lokum þökkum við fyrir að fá tækifæri til að veita umsögn um drögin og lýsum því yfir að við erum tilbúin til samvinnu um þau atriði sem komið er inná hér að ofan og varða aðlögun að loftlagsbreytingum fyrir orkukerfið og orkuskipti.

Virðingarfyllst,

Kristín Linda Árnadóttir
Aðstoðarforstjóri